

ЯКІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ЇЇ ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ

ШИНКАРУК О. В., кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільного та господарського права
НУБіП України (м. Київ)

Якість вищої освіти вимірюється рівнем професійного розвитку майбутнього фахівця, його професійної культури і громадянською позицією, яку він займає у житті... Будемо мати хорошу освіту, буде в нас процвітаюча держава.

С.М. Ніколаєнко, доктор педагогічних наук, професор

Розглянуто проблему якості вищої освіти в Україні та її нормативно-правове забезпечення в умовах трансформації суспільства та переходу країни на євроінтеграційний шлях розвитку. Визначено, що нова модель моніторингу якості освіти є відкритою і демократичною, в якій органічно поєднуються засоби державного впливу з громадським управлінням.

Державна освітня політика, університетська освіта, якість освіти, правове забезпечення.

Рассмотрена проблема качества высшего образования в Украине и ее нормативно правовое обеспечение в условиях трансформации общества и перехода страны на евроинтеграционный путь развития. Определено, что новая модель мониторинга качества образования является открытой и демократической, в которой органично совмещаются средства государственного влияния с общественным управлением.

Государственная образовательная политика, университетское образование, качество образования, правовое обеспечение.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Вища освіта в громадянському суспільстві розглядається не лише як інструмент підготовки кадрів для потреб держави, але і як сфера реалізації права людини на здобуття професії, підвищення рівня її освіченості, зрештою, її самовдосконалення.

Проблема забезпечення якості вищої освіти є однією з ключових для системи освіти будь-якої країни. Однак в Україні, ці та інші проблеми загострюються через відсутність реального реформування освітньої системи, незважаючи на те, що декларування необхідності реформ наполегливо триває упродовж останніх 20 років. Але всі спроби започаткувати та провести такі реформи зведені нанівець через відсутність об'єктивного механізму визначення динаміки та основних тенденцій в розвитку освітньої системи і, як наслідок, відсутності бази для планування, прийняття стратегічних і тактичних рішень в управлінні освітньою системою в цілому та окремими закладами освіти.

Актуальність проблеми зумовлена її високим соціальним значенням у сучасних умовах, демократизацією всіх сфер суспільного життя, необхідністю надання підвищеної уваги цим питанням у зв'язку з переходом нашої країни на новий рівень розвитку й незадовільністю їх розв'язання через недостатню наукову базу відповідного спрямування. Адже освіта є однією з основних складових державної системи, її політичної, соціально-економічної, культурної та наукової організації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Серед учених, які розкривають сучасні проблеми якості вищої освіти та її правове забезпечення, доцільно виділити таких як В. Андрющенко, С. Сіліна, Л. Гриневич, В. Кремінь, О. Ляшенко, О. Локшина, В. Луначек, С. Ніколаєнко, М. Михайліченко, В. Шинкарук та ін. Науковці у своїх дослідженнях акцентують увагу на реформуванні освітньої системи засобами використання моніторингових технологій на національному, регіональному та місцевому рівнях. Належне їх розв'язання потребує наукового осмислення сутності тих завдань, що постають перед вищою освітою, аналізу особливостей розвитку за роки незалежності. Тобто зміст вищої освіти у нових умовах передбачає розгляд їх із позицій психологічного, педагогічного та організаційного аспектів і виявляється у поєднанні та послідовності управлінських дій.

Невирішені раніше частини загальної проблеми. Проблема якості вищої освіти та її правове забезпечення в

Україні полягає в тому, що досі в науковій вітчизняній та зарубіжній літературі не сформований єдиний категорійно-понятійний апарат. Це призводить до розходжень у тлумаченні механізмів контролю за якістю освіти та системи показників якості освіти.

На вивчення проблем організації системи забезпечення якості у вищих навчальних закладах країн Європи в останні роки в Україні спрямовувались міжнародні проекти TEMPUS з проблем розробки заходів із забезпечення контролю якості навчання та інформаційної технології забезпечення прозорості акредитації університетів. Дослідження виконувалися, наприклад, Донецьким національним університетом та Харківським національним університетом радіоелектроніки спільно з провідними університетами Великої Британії, Греції, Італії, Іспанії, Франції та Фінляндії. Дослідження щодо забезпечення якості у вищих навчальних закладах опубліковано та позитивно сприйнято освітянською громадськістю[1, с.15].

Окрім того, ВНЗ України беруть участь у програмах Еразмус Мундус, освітній програмі ЄС, що націлена на активізацію міжнародного співробітництва та підвищення мобільності серед студентів, викладачів, науковців європейських університетів та вищих навчальних закладів на усіх континентах, та імені Жана Моне. Програма імені Жана Моне адресована, у першу чергу, університетам, а також асоціаціям та об'єднанням науковців і викладачів, що спеціалізуються на проблемах європейської інтеграції, іншим державним або приватним установам, що надають освітні та тренінгові послуги у сфері європейської інтеграції на місцевому та регіональному рівнях.

Актуальність дослідження проблеми забезпечення якості вищої освіти в Україні є беззаперечною, оскільки жоден із українських ВНЗ не входить до 500 кращих університетів світу за провідними світовими рейтингами. Для порівняння, в Австралії серед 39 університетів, з яких 37 державних і які охоплюють 94 % студентів країни, 8 входять до 200 кращих університетів світу. Нова Зеландія має 8 університетів, з яких 3 входить до 200 кращих. За радянських часів провідні ВНЗ не брали участі в світових рейтингах, проте опосередковано визнавалися конкурентоспроможними у світі. І хоча у 2011 р. намітилися певні позитивні зрушення, проте назвати їх показовими навряд чи можливо. Так, два українських ВНЗ – НТУУ «КПІ» та Донецький національний університет – потрапили до ТОП-700 рейтингу найкращих університетів світу за оцінками британської агенції

QS World University Rankings [2].

Метою наукової статті є дослідження існуючого стану справ, встановлення його відповідності вимогам чинного законодавства України та її міжнародних зобов'язань, формування основи для розробки нової моделі системи оцінювання якості освіти в Україні.

Виклад основного матеріалу. Аналіз зарубіжного досвіду свідчить про функціонування різних видів національних систем моніторингу якості освіти, які формуються в певних політичних контекстах. Їхнє утвердження залежить від рівня підзвітності влади громадянам, уваги суспільства до проблем освіти, рівня методик і технологій збору інформації, аналізу та використання результатів моніторингу для прийняття управлінських рішень.

В Україні сформувалася упродовж двадцяти років незалежності національна цілісна система освіти і науки. Шлях її утвердження був непростим і суперечливим, адже нові реалії політичного, економічного і соціального життя вимагали докорінного перегляду національної доктрини і парадигми освітньої і наукової справи в Україні. Від освіти радянської, яка дісталася Україні від колишнього СРСР, необхідно було перейти до принципово нової самодостатньої освітньої системи, яка б сприяла всебічному розкриттю задатків і здібностей людини, задоволенню її персональних здібностей та інтересів і відповідала високим сучасним міжнародним стандартам.

Контроль та оцінка якості освіти в Україні цілковито покладається на державу. Насамперед на підпорядковані Міністерству освіти і науки України, Державну акредитаційну комісію та Державну інспекцію навчальних закладів. Їхня діяльність регулюється низкою законодавчих актів [3, 4, 5].

Система виключно державного контролю та оцінки якості освіти в сучасних умовах є застарілою. Найбільш удадо пояснив нагальні перетворення в Міністерстві освіти ректор Київського політехнічного інституту, колишній міністр, академік М. Згуровський: «...орган державного управління має відповідати за політику освіти, напрацювання цієї політики та її впровадження. А головним завданням цієї політики є підготовка якісного людського капіталу країни, який був би здатний на ті перетворення, які ми хочемо здійснити» [6].

Основною складовою нормативної бази реформування вищої освіти сучасної України є Конституція України, Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»), Націо-

нальна доктрина розвитку освіти та Закон України «Про вищу освіту» від 6 вересня 2014 р.

Світова практика оцінки якості освіти характеризується створенням громадських організацій, що займаються розробкою інструментарію й методик оцінки якості, а також здійснюють перевірки якості освіти. У компетенцію громадських організацій (агенцій) входить також відбір і навчання експертів, що проводять перевірки, а також періодична публікація матеріалів перевірок, аналіз результатів діяльності, проблем і перспектив систем якості в сфері освіти.

Основними показниками якості освіти в традиційному розумінні є рівень знань і умінь випускників та об'ємні показники освітньої системи вищого навчального закладу.

У сучасному уявленні якість розглядається насамперед як відповідність реальних освітніх потреб усіх суб'єктів освітньої діяльності отримуваному результату. Основними показниками якості вищої професійної освіти є: задоволеність студентів і випускників напрямом і рівнем отриманої освіти; конкурентоспроможність випускників на регіональному ринку освітніх послуг; конкурентоспроможність вищого навчального закладу, який надає освітні послуги відповідного профілю і рівня.

Принципами побудови системи якості вищого навчального закладу має бути орієнтація на споживачів освітніх послуг (студента, регіональну освітню систему, державу) та партнерство із замовниками освітніх послуг. Низька якість української освіти стає предметом серйозного занепокоєння вітчизняних роботодавців. Лише половина випускників українських університетів де-факто затребувані роботодавцями. У 2014 р. майже 50% випускників вищих навчальних закладів склали ті, хто здобув освіту за напрямами підготовки «соціальні науки, економіка, комерція та підприємництво, право», тоді як «інженерія, транспорт, архітектура» - 21%, «освіта, культура і мистецтво, гуманітарні науки» - 19, «природничі науки, сільське господарство, лісництво і рибництво» - 5,3, «медицина» - 2,7», «математика ті інформатика» - 2,6 [7]. Це складає серйозну проблему для майбутнього інноваційного розвитку суспільства уже в найближчому майбутньому.

Розвиток держави, структурні перетворення на мікро- та макроекономічному рівнях повинні гармонійно поєднуватися з модернізацією освіти, щоб задовольнити потреби й прагнення молоді. Однак, на жаль, є негативні тенденції, що гальмують

якість освітніх послуг в Україні. Зокрема, вітчизняна освіта не повною мірою відповідає вимогам формування моделі особистості громадянського суспільства, демократизації, відкритості та прозорості. Формат навчально-виховного процесу через певні системні труднощі не зорієнтовано на всебічний розвиток особистості, задоволення її потреб, забезпечення запитів суспільства та ринку праці конкурентоспроможними компетентними та відповідальними фахівцями. Не сприяє вирішенню цієї проблеми рівень взаємодії освіти з соціальними партнерами. Поки що відсутня суспільна відповідальність за якість освіти тих, хто причетний до її забезпечення.

Без сучасного обладнання, сучасних лабораторій і дослідницької апаратури для університетів якісної освіти бути не може, а також потрібно забезпечити нові системи практичної підготовки студентів; сформувати регіональну об'єднану комп'ютерну базу даних про підприємства для проходження всіх видів практик і можливостей для вибору студентам-практикантам місць практики через Інтернет; розробити систему галузевих зв'язків між роботодавцями та вищими навчальними закладами для забезпечення здобуття студентами професійних навичок під час проходження виробничої практики; передбачити значне збільшення часу на практичну підготовку фахівців.

Реалії сьогодення свідчать про формальність проведення внутрішньовузівських процедур забезпечення гарантії якості вищої освіти або її повну відсутність. Система акредитації певною мірою є заручницею ліцензійної системи, яка деякий час регулювалася іншим законодавством, і саме неврахування особливостей освітньої діяльності як складного і довгострокового процесу призвело до створення псевдонавчальних закладів.

За відсутності нормативних засобів діагностики контрольні заміри знань випускників здійснюються за різними ненормативними контрольними заходами (раніше розробленими комплексними контрольними кваліфікаційними завданнями, контрольними роботами з окремих дисциплін та ін.). За кількісними критеріями акредитації не можливо оцінити весь багатогранний процес освіти, а запроваджена процедура акредитації містить певні ознаки суб'єктивізму. Особливо щодо проведення первинної експертизи безпосередньо в навчальному закладі.

Враховуючи велику кількість вищих навчальних закладів, стислі терміни проведення акредитації, гарантувати якість цієї процедури дуже важко. На мою думку, з упорядкуванням мережі

вищих навчальних закладів, їх структурних підрозділів все це можна буде робити більш фахово.

Вища освіта стає більш масовою, що зумовлює проблему можливої девальвації академічних стандартів, тому проблема оцінювання якості освіти актуалізується, а саме в умовах розвитку демократичного суспільства постає гостра вимога до закладів освіти ставати відкритими та підзвітними громадянському суспільству з погляду результатів своєї діяльності. Важливе значення мають і процеси глобалізації, підвищення мобільності студентів, викладачів, тому виникає необхідність порівняння результатів функціонування української освітньої системи із національними освітніми системами інших держав, а зробити таке порівняння без функціонування ефективної системи моніторингу якості освіти неможливо.

Якість вищої освіти можна досліджувати не лише на основі безпосереднього вимірювання окремих її показників, але й на основі вивчення більш широко визначених навичок населення. При цьому важливо, що пропонується вимірювати не знання (котрі різняться залежно від контексту окремих країн), а саме загальні когнітивні навички, необхідні для життя у сучасному суспільстві.

17 квітня 2002 р. Указом Президента України була затверджена Національна доктрина розвитку освіти, яка визначає систему концептуальних ідей та поглядів на стратегію і основні напрями розвитку освіти в першій чверті XXI століття. Метою державної політики щодо розвитку освіти, як зазначається в цьому документі, полягає у створенні умов для розвитку особистості і творчої самореалізації кожного громадянина України, вихованні покоління людей, здатних ефективно працювати і навчатися протягом життя, оберігати й примножувати цінності національної культури та громадянського суспільства, розвивати і зміцнювати суверенну, незалежну, демократичну, соціальну та правову державу як невід'ємну складову європейської та світової спільноти [9, с. 264-265].

Удосконалення та розбудова національної системи освітнього моніторингу підтримана Указом Президента України від 04.07.2005 р. № 1013/2005 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні», де передбачено створення національної системи моніторингу якості освіти на основі критеріїв держав-членів Європейського Союзу та забезпечення участі загальноосвітніх навчальних закладів у

міжнародних обстеженнях якості освіти.

Проблема оцінювання якості освіти визначається як одна з найважливіших у державних програмних документах, починаючи із 2010 р. Зокрема, у Програмі економічних реформ на 2010–2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» першою причиною проблем в освіті названо відсутність єдиної системи управління якістю освіти та її моніторингу, а до необхідних кроків щодо підвищення якості й конкурентоспроможності освіти віднесено розроблення національної системи оцінювання якості освіти; створення незалежних кваліфікаційних центрів, у т.ч. для підтвердження кваліфікації в європейській системі стандартів; стимулювання створення незалежних національних рейтингів шкіл, професійно-технічних і вищих навчальних закладів.

На потребі залучення громадськості до підготовки та реалізації основних заходів із реформування системи освіти та врахування пропозицій громадських організацій із цих питань наголошено в Указі Президента України «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні» (2010 р.), а також запровадження, починаючи з 2011 р., національної системи моніторингу рівня якості освіти та забезпечення участі української сторони у відповідних міжнародних моніторингових дослідженнях; розроблення плану заходів з упровадження єдиної інформаційної системи управління освітою.

14 грудня 2011 р. Кабінетом Міністрів України було ухвалено, підготовлений МОН України, «Порядок проведення моніторингу якості освіти», проте ухвалення цього документа засвідчило, що розуміння процесу та системи моніторингу якості освіти у його розробників загалом примітивне, а на моніторинг покладаються лише контролюючі функції. У документі не визначено чіткі етапи розроблення Концепції національної системи моніторингу і оцінювання якості освіти; не передбачено, у яких міжнародних порівняльних дослідженнях Україна братиме участь; не визначено конкретних шляхів достовірного інформування населення, органів управління, навчальних закладів щодо умов і результативності функціонування освітньої галузі на різних її рівнях та оприлюднення результатів моніторингу системи освіти; не окреслено технології розроблення моделі проведення моніторингових досліджень для різних рівнів управління та системи показників якості освіти; не передбачено залучення громадськості до його проведення, гарантування механізмів відкритості мо-

ніторингових процедур, участі у проведенні моніторингу незалежних агенцій, роботодавців, соціальних партнерів, замовників і споживачів освітніх послуг та ін.

«Порядок проведення моніторингу якості освіти» суперечить стандартам і рекомендаціям Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти та не враховує кращий зарубіжний та вітчизняний досвід здійснення моніторингових процесів і дискредитує ідею ефективної моніторингової діяльності.

Моніторинговими дослідженнями в освітній галузі, крім державних і громадських інституцій, займаються деякі великі вищі навчальні заклади, які почали створювати власні організаційні моніторингові структури. Так, у Національному технічному університеті «Київський політехнічний інститут» у 2005 р. створено «Інститут моніторингу якості освіти», який є базовим навчально-науковим підрозділом університету з питань незалежного моніторингу якості підготовки фахівців в НТТУ «КПІ».

6 вересня 2014 року набув чинності новий Закон України «Про вищу освіту», в якому відзначено, що якість освіти контролюватиме незалежний орган. Значна частина повноважень Міністерства освіти й науки перейде до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, яке контролюватиме якість освіти у вищих навчальних закладах, формуватиме перелік спеціальностей, розроблятиме стандарти вищої освіти, акредитуватиме спеціальності, навчальні програми, спеціалізовані вчені ради та установи оцінювання якості. Агентство визначить критерії оцінювання якості освіти, які дозволять сформуванню рейтинг вищих навчальних закладів.

Аналіз нормативно-правових актів про вищу освіту свідчить, що, попри всю прогресивність нормативно-правових документів, прийнятих в останні роки й спрямованих на розвиток системи освіти, для них все ще характерна суперечливість, неоднозначність тлумачення, а також неможливість контролю виконання низки положень. Для вирішення проблем, що виникають у процесі управління якістю вищої освіти, потрібне подальше вдосконалення і розвиток правової бази. Важливим заходом щодо покращення якості освіти та управління нею є упровадження систем управління якістю у вищих навчальних закладах.

Одним із пріоритетних напрямів сучасної державної освітньої політики в Україні є забезпечення рівного доступу до якісної освіти. На різних етапах суспільного розвитку сутність, характер, умови провадження управлінських функцій зумовлювалися

певними чинниками, які наближали цей процес до впливу громадськості, віддаляючи від впливу держави, або навпаки - підносили державний контроль на пріоритетне місце, позбавляючи громадськість будь-якої можливості втручатися у діяльність навчальних закладів.

Відповідно до принципу інституційної автономії, основна відповідальність за забезпечення якості у сфері вищої освіти лежить на кожному навчальному закладі, і це становить основу для справжньої підзвітності академічної системи в межах національної системи забезпечення якості, тому стандарти і рекомендації спрямовані на знаходження необхідного балансу між розвитком внутрішньої культури дотримання якості і тією роллю, яку можуть відігравати процедури зовнішнього забезпечення якості.

Окремі спроби запровадження елементів моніторингу на різних рівнях управління освітньою системою мають фрагментарний характер, вони не здійснюються на спільних методологічних та організаційно-технологічних засадах і тому не відображають об'єктивну ситуацію в освітній галузі. Для підтвердження чи спростування подібних висновків виникає необхідність у проведенні аналізу та оцінки моніторингу якості освіти в Україні.

Виступаючи соціально-культурним, історичним феноменом, який існує й удосконалюється в процесі розвитку суспільного життя людей, освіта є могутньою детермінантою соціальних перетворень. Тому «ставлення суспільства, держави, громадян до освіти, реформування відносин у ній самій є вагомим передумовою становлення відкритого, демократичного, громадянського суспільства, що стабільно розвивається» [10, с. 350].

Сьогодні в Україні відбувається становлення нової освітньої системи. Цей процес супроводжується суттєвими змінами у вищій освіті, визначається системою концептуальних ідей та поглядів на стратегію й основні напрями розвитку освіти. Тому особливого значення набуває проблема якості освіти, яка стала наріжним каменем у реформуванні національних освітніх систем як в Україні, так і в багатьох країнах світу. Саме якісні показники розвитку освіти визначають «ефективність суспільного поступу держав в умовах глобалізації світу та підвищення їхньої конкурентної боротьби за якість життя своїх громадян. Отже, сьогодні освіта починає займати провідне місце в стратегії державної політики щодо суспільного розвитку багатьох країн світу й України зокрема» [11, с. 7].

Система освіти в нашій країні на сучасному етапі її розвит-

ку, становлення та державотворення за характером є національною, гуманістичною, демократичною, цілісною, інтегрованою, безперервною; ґрунтується на нових освітніх, виховних та управлінських парадигмах, функціонує в принципово нових соціально-педагогічних умовах, які слід розглядати як синтез трансформованих у педагогічне середовище політичних, економічних та соціальних процесів, які відбуваються у суспільстві.

За роки незалежності України створено нормативно-правову базу національної освіти, яку складають закони «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про вищу освіту», що суттєво вплинуло на стабілізацію стану системи освіти та її подальший розвиток. Основні напрями політики й стратегії реформування освіти знайшли відображення в указах Президента України, в постановах Кабінету Міністрів України, в наказах Міністерства освіти і науки України. Нова модель нормативно-правової бази освітянської галузі на сьогодні є відкритою і демократичною, в якій органічно поєднуються засоби державного впливу з громадським управлінням.

Висновки. Отже, проблема якості вищої освіти та її правове забезпечення в Україні передбачає: оптимізацію організаційно-управлінських структур; ефективний перерозподіл функцій і повноважень між МОН України, Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти та ВНЗ; впровадження нової етики управління – партнерський, рівноправний стиль відносин, відмова від декларативного спілкування та дріб'язкової опіки; зміну форм і методів контролю, створення центральних і регіональних систем моніторингу якості освітніх послуг; удосконалення процедури ліцензування та акредитації закладів освіти.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Першочерговими завданнями є налагодження високопрофесійного наукового, аналітичного і прогностичного супроводу моніторингу якості вищої освіти, підготовка всебічної інформації з опорою на соціологічні дослідження (всебічний моніторинг якості освіти, оцінювання ситуації споживачами освітніх послуг, мобільність світоглядних очікувань і установок відповідно до загальної соціокультурної динаміки у країні і світі).

Література

1. Шинкарук В.Д., Михайліченко М.В. Здійснення процедур із забезпечення якості, акредитації, ліцензування та нострифікації вищих навчальних закладів України з використанням європейського до-

свіду(NARIC) / В.Д. Шинкарук, М.В. Михайліченко та ін.- Київ – Донецьк, 2008.- 235 с.

2. QS World University Rankings 2011/12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2011> – Заголовок з екрана.

3. Указ Президента України «Про заходи щодо вдосконалення діяльності органів освіти» від 10.10.1995 р. № 942/95.

4. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Порядку здійснення державного контролю за діяльністю навчальних закладів» від 25.01.2008 р. № 34.

5. Указ Президента України «Про затвердження Положення про Державну інспекцію навчальних закладів України» від 08.04.2011 р. № 438/2011.

6. Згуровський М. З. Болонський процес: головні принципи та шляхи структурного реформування вищої освіти України : навч. посіб. / М.З. Згуровський. - К., 2006. - 544 с.

7. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України; за заг. ред. В.Г. Кременя. – К.: Пед. думка, 2011. –76с.

8. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості освіти в Європейському просторі вищої освіти. – К.: Ленвіт, 2006. – 35 с.

9. Освіта в Україні: Нормативна база. – 2-е вид. – К.: КНТ, 2006. – 484 с.

10. Крисюк С. Державно-громадське управління освітою // Суспільні реформи та становлення громадянського суспільства в Україні: Матеріали наук.-практ. конф. / За ред. В.І.Лугового, В.М.Князева. - К.: Вид-во УАДУ, 2001. - Т. 3. - С. 350-353.

11. Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи: Посібник / Кол. авт.: О.Локшина, Т.Лукіна, О.Ляшенко, О.Савченко та ін.; За заг. ред. О.І.Локшиної. - К.: К.І.С., 2004. - 128 с.

REFERENCES

1. Shynkaruk V.D., Mychajlichenko M.V. Zdijsnennya procedur iz zabezpechennya yakosti, akredytaciyi, licenzuvannya ta nostryfikaciyi vyshhych navchalnych zakladiv Ukrayiny z vykorystannyam yevropejskogo dosvidu(NARIC) / V.D. Shynkaruk, M.V. Mychajlichenko ta in. – Kyiv – Doneczk, 2008. – 235 s.

2. QS World University Rankings 2011/12 [Elektronnyj re-surs]. – Rezhym dostupu: <http://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2011> – Zagolovok z ekrana.

3. Ukaz Prezydenta Ukrayiny «Pro zachody shhodo vdoskonallynya diyalnosti organiv osvity» vid 10.10.1995 r. № 942/95.

4. Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrayiny «Pro zatverdzhennya Poryadku zdijsnennya derzhavnogo kontrolyu za diyalnistyu

navchalnych zakladiv» vid 25.01.2008 r. № 34.

5. Ukaz Prezidenta Ukrayiny «Pro zatverdzhennya Polozhen-nya pro Derzhavnu inspekciyu navchalnych zakladiv Ukrayiny» vid 08.04.2011 r. № 438/2011.

6. Zgurovskij M. Z. Bolonskij proces: golovni pryncypy ta shlyaxy strukturnogo reformuvannya vyshhoyi osvity Ukrayiny : navch. posib. / M.Z. Zgurovskij. – K., 2006. – 544 s.

7. Nacionalna dopovid pro stan i perspektyvy rozvytku osvity v Ukrayini /Nacz. akad. ped. nauk Ukrayiny; za zag. red. V.G. Kremenya. – K.: Ped. dumka, 2011. –76s.

8. Standarty i rekomendaciyi shhodo zabezpechennya yakosti osvity v Yevropejs komu prostori vyshhoyi osvity. – K.: Lenvit, 2006. – 35 s.

9. Osvita v Ukrayini: Normatyvna baza. – 2-e vyd. – K.: KNT, 2006. – 484 s.

10. Krysyuk S. Derzhavno-gromadske upravlinnya osvitoju // Suspil`ni reformy ta stanovlennya gromadyanskogo suspilstva v Ukrayini: Materialy nauk.-prakt. konf. / Za red. V.I.Lugovogo, V.M.Knyazyeva. – K.: Vyd-vo UADU, 2001. – T. 3. – S. 350-353.

11. Monitoryng yakosti osvity: svitovi dosyagnennya ta ukrayinski perspektyvy: Posibnyk / Kol. avt.: O.Lokshyna, T.Lukina, O.Lyashenko, O.Savchenko ta in.; Za zag. red. O.I.Lokshynoyi. – K.: K.I.S., 2004. – 128 s.

QUALITY OF HIGHER EDUCATION AND ITS LEGAL SUPPLY IN UKRAINE

**SHYNKARUK O., PhD, assistant professor of civil and
commercial law National University of Life and Environmental
Sciences of Ukraine (Kyiv)**

The issue of quality of higher education in Ukraine and its normative and legal supply under society transformation condition and transition of the country to the European integration way of development has been investigated. It has been determined the fact that the new monitoring model of education quality is open and democratic where the ways of state influence and public management are organically united.

State educational policy, university education, quality of education, legal supply